

Dokumentation og forskning

August 2014 - januar 2015

*Hanne Mette Ochsner Ridder, professor ved Musikterapiuddannelsen
og Forskerprogrammet i Musikterapi, Aalborg Universitet.
Kontakt: hanne@hum.aau.dk*

Ny håndbog om musikterapi og forskning

Det er en ordentlig moppedreng, men den dækker også et kæmpe område i rivende udvikling. Den nye grundbog for danske musikterapeuter, der går under navnet TUPE, er skrevet af undervisere og forskere fra musikterapiuddannelsen ved Aalborg Universitet samt klinikere. Her gives et samlet overblik over musikterapi: teori, uddannelse, praksis og forskning. Bogen er redigeret af professor **Lars Ole Bonde** og udgivet på Forlaget Klim. Fra forlagets hjemmeside er der adgang til litteraturliste, links, leksikon, register m.m.: <http://klim.dk/musikterapi.htm>

Bonde, L.O. (Red.) (2014). Musikterapi. Teori. Uddannelse. Praksis. Forskning. En håndbog om musikterapi i Danmark. Aarhus: Forlaget Klim.

Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

På forskerprogrammet blev det til et meget inspirerende og meget produktivt efterår. Bl.a. indleverede ikke mindre end fire forskere deres ph.d.-afhandlinger, hvor de bidrager til musikterapiforskningen med nye, højst relevante vinkler og har trukket på stor praksiserfaring fra vidt forskellige baggrunde. Alle fire afhandlinger blev forsvaret med succes i oktober og november 2014 og understreger den store spændvidde, der er i musikterapiforskning. Dataindsamling foregik enten i fængsler, på plejehjem eller i privat praksis, og metoderne strakte sig fra musikterapi i grupper med aktiv musikudøvelse sammen med ansatte til individuelle sessioner med sangskrivning eller musiklytning. Selve den forskningsmetodemæssige tilgang var også vidtfavnende, strækkende sig fra et RCT-studie med 200 deltagere til mixed-methods og case-studier. Afhandlingerne kan alle downloades fra hjemmesiden www.mt-phd.

aau.dk/phd-theses, hvor du kan finde ikke mindre end 39 ph.d.-afhandlinger. Forskerprogrammet kan således se frem til at fejre ph.d.-kandidat nr. 40 ved næste ph.d.-forsvar!

Efterårets fire succesfulde kandidater:

Blom, Katarina Mårtenson (2014). *Experiences of Transcendence and the Process of Surrender in Guided Imagery and Music (GIM) – Development of New Understanding through Theories of Intersubjectivity and Change in Psychotherapy.*

Chen, Xi Jing (2014). *Music therapy for improving mental health problems of offenders in correctional settings.*

Leith, Helen (2014). *Music therapy and the resettlement of women prisoners: A mixed methods exploratory study.*

Ottesen, Aase Marie (2014). *Anvendelse af musikterapi og dementia care mapping i en læringsmodel til udvikling af musiske og interpersonelle kompetencer hos omsorgsgivere til personer med demens – et casestudie med en etnografisk tilgang.*

I efteråret afholdt forskerprogrammet sit halvårslige internationale ph.d.-kursus. Her var der bl.a. oplæg af AAU professor i kulturpsykologi, **Jaen Valsiner**, hvor han gav sit bud på, hvad kulturpsykologi kan betyde for et fag som musikterapi. **Ilan Sanfi** holdt oplæg om sin forskning i receptiv musikterapi for børn indlagt på Skejby Sygehus, og som har bivirkninger af kemoterapi. **Christian Gold** sammenlignede såkaldt pragmatisk og kausal forskning, og AAU-lector **Carolyn Demuth** fortalte om sin forskning i protokonversation og *protosong*, hvor hun bl.a. sammenlignede forskellige kulturers helt tidlige interaktioner og kommunikation. Endelig var der fejring af **Cathy McKinney**, som er blevet tilknyttet musikterapiforskningsmiljøet på AAU som adjungeret professor og i anledning af dette holdt en tiltrædelsesforelæsning om Guided Imagery and Music sat i forhold til Mind/Body Wellness.

Flere ph.d.-studerende har været flittige med at publicere. Af dem kan fx nævnes **Margareta Wärja**, som præsenterer en "taxonomi" for musik til receptiv terapi, dvs. et klassifikationssystem ift. musikkens grad af spænding, udfordring og kompleksitet. Det strækker sig fra helt enkel og forudsigelig til kompleks og helt uforudsigelig. Systemet gennemgås teoretisk og praktisk, og der gives eksempler på musikvalg til forskellige klientgrupper.

Wärja, M. & Bonde, L.O. (2014). Music as Co-Therapist: Towards a Taxonomy of Music in Therapeutic Music and Imagery Work. *Music & Medicine*, 6(2), 16-27.

Effekt-undersøgelser

Med stor overskrift *Music therapy may bring troubled families together* skriver Reuters om den danske forsker, **Stine Lindahl Jacobsen**, som i et effektstudie har påvist positiv effekt på både verbal og nonverbal kommunikation hos omsorgssvigtede børn og deres forældre. De forældre, der deltog i musikterapi, oplevede også deres børn som mindre stressede. Selve undersøgelsen er publiceret i det amerikanske musikterapitidsskrift, *Journal of Music Therapy*.

Kennedy, M. (2015). Music therapy may bring troubled families together. Reuters Health. www.reuters.com

Jacobsen, S. L., McKinney, C. H. & Holck, U. (2014). Effects of a Dyadic Music Therapy Intervention on Parent-Child Interaction, Parent Stress, and Parent-Child Relationship in Families with Emotionally Neglected Children: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Music Therapy*, 51(4), 310-332.

Beroligende baggrundsmusik skulle gøre os mere empatiske. Det er forskere fra Nederlandene kommet frem til ud fra en undersøgelse af i alt 362 børn og voksne. I undersøgelsen beder forskerne deltagerne om at bedømme billeder af ansigter, fx personer der græder, smiler, er vrede eller gaber. De skal herefter vurdere, hvor venlige, tiltrækkende eller behagelige personerne på billederne ser ud. Samtidig med at de gør dette, afspilles der i baggrunden musik, som forskerne har vurderet til at være glad, vred, sørgelig og beroligende. For en kontrolgruppe er der ingen baggrundsmusik. Det viser sig, at vi er mere positivt stemte overfor grædende ansigter, når vi lytter til sørgelig eller beroligende baggrundsmusik, men samtidig også at vrede ansigter virker mere usympatiske, når musikken er beroligende. Forskerne antager ud fra dette forsøg, at beroligende baggrundsmusik kan få os til at være mere empatiske og modtagelige, når vi forholder os til personer, der græder.

Hanser, W. E., Mark, R. E., Zijlstra, W. P., & Vingerhoets, A. J. (2015). The effects of background music on the evaluation of crying faces. *Psychology of Music*, 43(1), s. 75-85.

Mixed-method-undersøgelser

Hvis baggrundsmusik har en virkning af en eller anden art, som det fx fremgår af foregående undersøgelse, er det så nødvendigt at gøre brug af uddannede musikterapeuter? I en amerikansk undersøgelse sammenlignede **Bradt** og kolleger (2014) cancerpatienters vurdering af deres egen tilstand før og efter musikterapi (MT) eller musikmedicin (MM). Patienterne skulle vurdere humør, angst, afslapning og smerte på forskellige skalaer. Undersøgelsen var designet både som et cross-over-RCT samt et eksplorativt studie med analyse af interviewdata. I alt deltog 31 voksne cancerpatienter i to MT sessioner, hvor de aktivt spillede musik, eller i to MM sessioner, hvor de lyttede til indspillet

musik. Før og efter hver session skulle de notere deres tilstand. Resultaterne af den kvantitative del viste ingen forskel på de to interventioner, selvom 77,4 % af deltagerne gav udtryk for at de foretrak den aktive musikterapi. De kvalitative interviews viste at MT sessionerne hjalp patienterne til at få fat i indre ressourcer som fx kreativitet og en legende tilgang, ligesom den gav dem mulighed for at udtrykke sig følelsesmæssigt. I MM sessionerne viste interviewene, at patienterne bedre kunne fokusere på at klare deres symptomer, fastholde et håb for at overleve og at holde fast i den person, man var ført sygdommen. Samtidig kunne musikken også udløse minder om tab og trauma. Nogle af patienterne foretrak det genkendelige og forudsigelige ved at lytte til musik. Undersøgelsen peger på, at musik – uanset om det er musikterapi eller musikmedicin – bør anvendes i kræftbehandling, og at udbyttet af MT/MM afhænger af den enkelte patient og af, hvor parate de er til at udforske følelser relateret til deres oplevelse af at have kræft. (Som kommentar til undersøgelsen vil jeg tilføje, at undersøgelsen her drejer sig om kun to MT- og MM-sessioner. Det må formodes, at et forløb over fx 10-15 sessioner vil give mere markante resultater).

Bradt, J., Potvin, N., Kesslick, A., Shim, M., Radl, D., Schriver, E., ... & Komarnicky-Kocher, L. T. (2014). The impact of music therapy versus music medicine on psychological outcomes and pain in cancer patients: a mixed methods study. *Supportive Care in Cancer*, 1-11.

Fagfællebedømte tidsskrifter

Tidsskriftet *Psychology of Music*, der udkommer 6 gange årligt, udgav i november 2014 et særnummer om musik og kommunikation med en række tværfaglige artikler, herunder en om musik, kommunikation og relation som er skrevet af en musikterapeut og talepædagog (**Felicity North**) og med uddybende kommentar af **Jörg Fachner**. Herudover også en teoretisk model omhandlende musikalsk kommunikation, følelsesregulering og opmærksomhedskontrol (**Joel S. Swaine**).

Spiro, N. & Schober, M.F. (Eds.) (2014). Special Issue: Perspectives on Music and Communication. November 2014; 42 (6).

En amerikansk afhandling fremhæver **Felicity Baker** og **Tony Wigram** som topforskere. En ph.d.-afhandling fra Temple Universitet i Philadelphia fra 2013 er nu gjort tilgængelig på nettet. I afhandlingen har **Eileen Garwood** lavet en indholdsanalyse af alle de artikler (1922 i alt), som har været publiceret i 7 engelsksprogede musikterapitidsskrifter – tre amerikanske og et hver fra Australien, England, New Zealand og "Norden" (dvs. *Nordic Journal of Music Therapy*). Garwood konkluderer, at forfattere af musikterapiartikler ikke kun er fra USA, men også fra "abroad"! I de første år, tilbage i 1960'erne, er det mu-

sikterapiklinikere, der skriver, men det skifter til senere hovedsageligt at være forfattere i akademiske stillinger. Fra 1980erne sker der en markant stigning i artikler vedr. forskning i musikmedicin. I perioden 1965-2009 er **Clifford Madsen** den forfatter der samlet har publiceret mest i de 7 tidsskrifter med ikke mindre end 27 artikler. Han ser dog ud til at snart at blive overhalet af Felicity Baker (som tog sin ph.d.-grad i Danmark). I perioden 2001-2012 skrev hun 25 artikler, tæt efterfulgt af den tidligere Aalborg professor Tony Wigram med 23 i perioden 1998-2011.

Garwood, E. (2013). *Profiles of English language music therapy journals*. A Dissertation Submitted to the Temple University Graduate Board. Philadelphia: Temple University.

Desuden ...

... er der fra AAU udgivet en lang række forskningsartikler vedr. musikterapi. Det formodes at der i løbet af januar 2015 vil blive indberettet musikterapi-publikation nr. 1000 i AAUs vidensdatabase (VBN)! På hjemmesiden <http://www.musikterapi.aau.dk/Forskning/> kan du få et overblik over vidensgruppens aktiviteter, se de nyeste publikationer, samt blive linket videre til VBN med samtlige publikationer fra musikterapi